Sēdes video translācija 01.10.2020 9.20 11.45 13.30 15.30

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2118
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=06d60de3-afa0-4876-a9f8-0f9905147286

01.10.2020. 13.Saeima septītā sēde-rudens sesija ārkārtas -attālināti *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*
2020.gada 01. oktobra sēde (otrā) sākas pl. 13:30
sēde slēgta pl. 15:05, sēdes ilgums- 1 h 35 minūtes

PIEBILDE: 1. oktobrī notiek trīs sēdes: nr.4, nr.6, nr.7 (rudens sesija).
LABOT KĻŪDU: nav ievietota stenogrammā saite uz sēdes video translāciju e-arhīvā. *Norakstā pievienota*

Latvijas Republikas 13. Saeimas rudens sesijas septītā (attālinātā ārkārtas) sēde 2020. gada 1. oktobrī

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi

Sēdes vadītāja. Godātie deputāti! Sākam izskatīt šā gada 1. oktobra otrās attālinātās ārkārtas sēdes darba kārtību.
Darba kārtībā – lēmuma projekts "Par Baltkrievijas prezidenta mandāta leģitimitāti".

Ārlietu komisija ir iesniegusi patstāvīgo priekšlikumu – lēmuma projektu "Par Baltkrievijas prezidenta mandāta leģitimitāti".

Lūdzu aktivizēt procedūras sadaļu! Vai deputātiem ir iebildumi pret šā patstāvīgā priekšlikuma iekļaušanu šīs sēdes darba kārtībā? Deputātus, kuriem ir iebildumi, lūdzu reģistrēties. Redzu, ka iebildumu nav, neviens nav pieteicies, neviens nav reģistrējies. Līdz ar to iekļaujam darba kārtībā un sākam izskatīt lēmuma projektu "Par Baltkrievijas prezidenta mandāta leģitimitāti".

Ārlietu komisijas vārdā – deputāts Rihards Kols.

R. Kols (NA).

Labdien, cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Cienījamie, godātie deputāti! Tātad par Ārlietu komisijas virzīto Saeimas lēmuma projektu "Par Baltkrievijas prezidenta mandāta leģitimitāti", reaģējot uz 2020. gada 23. septembrī Minskas Neatkarības pilī notikušo Aleksandra Lukašenko inaugurācijas ceremoniju... Baltkrievijas prezidentūras termiņam... kas līdz pēdējam brīdim tikusi turēta noslēpumā un kuras laikā Aleksandrs Lukašenko deva amata zvērestu sestajam pilnvaru termiņam, tā arvien padziļinot Baltkrievijas politisko krīzi. Ar šo sevis inaugurēšanu caur aizmugures durvīm jaunu mandātu tauta viņam nav izsniegusi. Tādēļ jau pirmām kārtām Saeimai būtu jāiestājas par cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanu.

Pēc vairāk nekā 50 protesta dienām mūsu atbalsts Baltkrievijas suverenitātei un iedzīvotāju labklājībai un pamattiesībām ir nemainīgs un nelokāms. Balstoties uz 2020. gada 18. augustā pieņemto Saeimas paziņojumu par Baltkrievijas prezidenta vēlēšanām šī gada 9. augustā un Eiropas Savienības Padomes 19. augusta secinājumos apstiprināto, ka Eiropas Savienība noraida Baltkrievijā 9. augustā notikušo vēlēšanu rezultātus, šāda lēmuma projekta nonākšana Saeimas darba kārtībā bija likumsakarīga.

Lukašenko atzīšana par Baltkrievijas prezidentu gan vēlēšanu, gan inaugurācijas procesa demokrātiskās leģitimitātes trūkuma dēļ nav iespējama un ir klajā pretrunā ar demokrātijas un cilvēktiesību principiem.

Baltkrievijas galvaspilsētā Minskā un citās pilsētās visā valstī turpina notikt plaša mēroga miermīlīgi protesti. Neraugoties uz Baltkrievijas varas iestāžu īstenotajām represijām un vardarbību pret Baltkrievijas tautu, politiskās opozīcijas un pilsoniskās sabiedrības masveida arestiem un vajāšanas turpināšanu, plaša mēroga miermīlīgie protesti tiek rīkoti atkal un atkal, paužot negrozāmu pieprasījumu pēc taisnīgām un brīvām vēlēšanām.

Starptautisko tiesību un fundamentālo cilvēka pamattiesību un cilvēktiesību pārkāpumu un apspiešanas gadījumos klusēšana būs piekrišana, un Latvija nedrīkst kļūt par klusējošu līdzdalībnieku baltkrievu tautas gribas vardarbīgai apspiešanai. Mūsu kā demokrātiskas sabiedrības pienākums ir stingri reaģēt uz klajiem pamattiesību un cilvēktiesību pārkāpumiem, mūsu pienākums ir paust atbalstu baltkrievu tautai, kuras demokrātisko gribu arvien tiecas apspiest ar vēlēšanu viltošanu un protestu tiesību vardarbīgu apspiešanu.

Paziņojumā prasīts Baltkrievijas varas iestādēm nekavējoties pārtraukt spēka pielietošanu, vardarbību, represijas un citus cilvēktiesību pārkāpumus pret baltkrievu tautu, kā arī aicināts Baltkrievijas varas iestādes atturēties no jebkādām darbībām, kas nav vērstas uz nepieciešamā dialoga veidošanu ar baltkrievu tautu, pilsonisko sabiedrību, politisko opozīciju. Prasām arī politieslodzīto atbrīvošanu.

Un tāpēc, ka tāda veida noziegumi, par kādiem pierādījumus esam guvuši pēdējo mēnešu laikā... mums arī jāpauž nelokāms atbalsts gan Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas 17. septembrī iniciētajai starptautisko ekspertu izmeklēšanai par cilvēktiesību pārkāpumiem un krāpšanos vēlēšanās Baltkrievijā, gan ANO Cilvēktiesību padomes darbam, lai nodrošinātu, ka starptautiskās organizācijas dokumentē cilvēktiesību pārkāpumus un ziņo par tiem, kā arī lai nodrošinātu vainīgo attiecīgu atbildību un tiesiskumu cietušajiem.

Tas ir gan mūsu pienākums saskaņā ar Latvijas starptautiskajām saistībām un pienākumiem cilvēktiesību un tiesiskuma ievērošanas un veicināšanas jomā, gan arī vissvarīgāk - mūsu morāles un ētikas atspoguļojums.

Mēs runājam par cilvēktiesībām, par brīvību. Tiesības nav nekas abstrakts vai atrauts no indivīda ikdienas dzīves. Lai gan valstu pārvaldes formas mēdz atšķirties, Baltkrievija ir dalībvalsts tādās starptautiskajās organizācijās kā ANO, Eiropas Padome, Eiropas Drošības un sadarbības organizācija, kuras vieno pamatprincips - cilvēktiesības. Šīs saistības nosaka, ka ikvienam cilvēkam ir neatņemamas tiesības un pamatbrīvības. Mūsu pienākums ir nodrošināt atbildības nenovēršamību.

Aicinu atbalstīt baltkrievu tautu centienos atgūt tās tiesības, kas viņiem pienākas, - tiesības pašnoteikties un vēlēt savu valsts varu. Vienmēr pienāk laiks, kad klusēšana kļūst par nodevību.

Līdz ar to Ārlietu komisijas vārdā es aicinu atbalstīt sagatavoto Saeimas paziņojuma projektu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Kristai Baumanei.

K. Baumane (AP!).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Godātās kolēģes un kolēģi! Pagājušā nedēļā sociālos tīklus aplidoja ziņa, ka notikusi slepena Lukašenko inaugurācijas ceremonija. Tik slepena, ka sākumā man likās, ka tā ir ironiska virtuālā zibakcija.

Lukašenko ir tā nobijies no baltkrievu tautas, ka viņam nebija drosmes sarīkot publisku pasākumu, pat ne tiešraidi sabiedriskajā televīzijā, jo viņš nespētu kontrolēt, vai žurnālisti viņu neizjoko un nepārtrauc ar kādu viņam nevēlamu paziņojumu vai, piemēram, kadriem no protesta demonstrācijām.

Tas nav tikai baiļu demonstrējums, tas ir Baltkrievijas likumu pārkāpums - likumi paģēr prezidenta inaugurācijas ceremoniju izsludināt iepriekš un to noturēt publiski, tajā skaitā - pārraidīt sabiedriskajos medijos.

Mūsu kaimiņvalsts vadītājs turpina vardarbīgi vērsties pret savu tautu, kas nu jau vairāk nekā mēnesi katru dienu iziet ielās, miermīlīgos protestos pieprasot godīgas vēlēšanas. Lukašenko gļēvi slēpjas aiz maskās tērptiem, bruņotiem militāristiem un ar katru soli rok sevi dziļāk starptautiskās izolācijas bedrē. Lai arī viņa rokā tagad ir ar viltu, maldību un spaidiem iegūta prezidenta apliecība, atbalsts sabiedrībā ir sairis un strauji irst arī spēka struktūru vidū.

Kolēģi! Mēs, Latvijas Saeima, un augstākās amatpersonas jau esam publiski pauduši viedokli, ka prezidenta vēlēšanas 9. augustā mūsu kaimiņvalstī bija viltotas un... atbalsts baltkrievu tautas vēlmei sarīkot jaunas, godīgas vēlēšanas.

Šodien es aicinu mūs rīkoties tālāk un nākt klajā ar kopīgu paziņojumu par to, ka neatzīstam Aleksandru Lukašenko par likumīgu Baltkrievijas vadītāju.

Aicinu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Borisam Cilevičam.

B. Cilevičs (SASKAŅA).

Cienījamie kolēģi! Protams, šī paziņojuma teksts ir neapstrīdams, tur neko nevar iebilst, viss ir pareizi, un es, protams, balsošu "par", bet man ir jautājums - kāda ir šī paziņojuma pievienotā vērtība? To, ka Lukašenko nav likumīgi ievēlēts prezidents, jau atzina gan Eiropas Savienība, gan vairākas... valstis, un tas notika diezgan sen.

Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas Juridisko lietu un cilvēktiesību komiteja, ko man ir gods vadīt, pieņēma līdzīgu paziņojumu vēl pirms trīs nedēļām - 9. septembrī. Un neņemiet ļaunā, Kola kungs, - bet kā tas izskatās? Nu beidzot arī latvieši ir pamodušies. Nu, varbūt tas... Nu, mēs neizskatāmies pārāk labi, jo viss jādara savlaicīgi. Un inaugurācijai ar to nav nekāda sakara.

Tas, ka vēlēšanas bija viltotas, zināms jau sen. Un kāpēc man tas vieš zināmas bažas? Tāpēc, ka paziņojuma pieņemšana ir tāda ilūzija, ka mēs kaut ko darām, ka mēs tiešām mēģinām ietekmēt šo situāciju. Bet es uzskatu, ka mūsu rīcībā ir tomēr daudz efektīvāki līdzekļi. It kā pieņemam paziņojumu un - kā saka, kā kādreiz teica - ar dziļa gandarījuma izjūtu varam iet mājās. Bet tā tas nav. Joprojām šodien Baltkrievijā cilvēki tiek aizturēti un turēti cietumos, tiek sisti, spīdzināti. Un es šaubos, ka mūsu paziņojums var šo situāciju labot.

Protams, es nekādā gadījumā negribētu jaukties Kola kunga vadītās komisijas kompetencē, bet es domāju, ka mums visiem vajadzētu ļoti nopietni padomāt, ko mēs varam darīt praksē, lai uzlabotu šo situāciju. Neaprobežoties tikai ar politiskiem paziņojumiem.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Jūlijai Stepaņenko.

J. Stepaņenko (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Kolēģi! Klausoties manu kolēģu uzstāšanos, man tiešām ir jābrīnās par to, cik mēs ļoti labi orientējamies svešu valstu likumos un zinām, kā ir labāk un kurš likums Baltkrievijā tika pārkāpts, bet mēs neorientējamies paši savos likumos. Saeima, kura ir pārkāpusi mediķu algu jautājumu likumu - Veselības aprūpes finansēšanas likumu -, pati to atzīstot, tagad norādīs citai valstij, ko tad tā ir pārkāpusi.

Es, kolēģi, nebaidīšos balsot "pret". Iespējams, ka šādu cilvēku būs ļoti maz, un iespējams, ka šos cilvēkus pēc tam sociālajos tīklos sauks visādos nesmukos vārdos. Es tam esmu gatava, es esmu jau tam gājusi cauri.

Es nevaru atbalstīt muļķību. Es nevaru atbalstīt paziņojumu, kurā starp daudzām labām lietām, tostarp to, ka mēs neatbalstām vardarbību, to, ka mēs atbalstām EDSO izmeklēšanu par iespējamiem cilvēktiesību pārkāpumiem, ir arī iekļauta atklāta muļķība, kura diskreditē Latviju. Šī muļķība saucas vienkārši - bez faktu pārbaudes mēs apgalvojuma formā sakām, ka vēlēšanas, kurās mēs nepiedalījāmies kā novērotāji, ir viltotas.

Kolēģi, mēs varētu to izteikt pieņēmuma formā, mēs varētu apšaubīt, vai tiešām tur viss bija kārtībā, bet Saeimas vārdā teikt, ka mēs labi zinām, kas notika citā valstī, kur mēs nebijām tajā brīdī, ir ļoti neapdomīgi.

Līdz ar to, kolēģi, es uzskatu, ka kopumā šis lēmuma projekts nav atbalstāms tieši tāpēc, ka mēs neesam arī sakārtojuši savas lietas mūsu valstī. Bet, pat ja mēs būtu šīs lietas sakārtojuši, mums nebūtu tiesību interpretēt citas valsts likumus, jaukties citas valsts iekšējās darīšanās, runājot tieši par prezidenta vēlēšanām.

Es vēlreiz pasvītroju to, ka, neatbalstot vardarbību, neatbalstot visādus citus notikumus, kas šobrīd raisās Baltkrievijā... bet paziņot tādas lietas, kuras ir rakstītas šajā lēmuma projektā, ir neapdomīgi un muļķīgi.

Paldies, kolēģi.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Rihardam Kolam.

R. Kols (NA).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Cienījamie, godātie kolēģi! Īsas replikas uz izskanējušajiem pieņēmumiem, pieļāvumiem un pārmetumiem par paziņojumā iekļautajiem apgalvojumiem.

Stepaņenko kundzei droši vien vajadzētu tiešām ļoti rūpīgi izlasīt sagatavoto paziņojuma projektu. Nevienā brīdī nesakām, ka vēlēšanas ir viltotas. Mēs skaidri atsaucamies uz Eiropas Savienības starptautisko sabiedrību, kas norāda, ka vēlēšanas nav bijušas nedz godīgas, nedz taisnīgas, nedz demokrātiskas. Bet tas, kas nāk papildus klāt (un tie ir dokumentēti notikumi, kas saistās ar konkrētu vēlēšanu iecirkņu rezultātu falsificēšanu), - te nu gan tie nav kaut kādi izdomājumi.

Kas attiecas uz Cileviča kungu - jā, paldies, Cileviča kungs, ka jūs paudāt arī atbalstu šim paziņojuma projektam. Paziņojuma projektam ir arī ne tikai vienkārši dekoratīvs spēks, teiksim tā, vai... vai forma un nozīme, tam ir arī juridiski tiesiskas sekas, ka pēc šāda paziņojuma pieņemšanas attiecīgi Aleksandrs Lukašenko Latvijas valsts acīs kļūs... jā, par parastu Baltkrievijas iedzīvotāju ar visām tam piemītošajām cilvēktiesībām, bet ne ar ko vairāk! Dokumenti (līgumi vai vienošanās, vai citi), kuri ir... zem kuriem ir apakšā Lukašenko paraksts, nav Latvijai saistoši. Tas arī attiecas uz tādiem vienošanās... vai līgumiem, ko Lukašenko slēdz arī ar citām valstīm vai ar starptautisko tiesību instrumentiem. Līdz ar to tās ir diezgan tiešas un skaidras sekas.

Kas attiecas uz... par novēlotu. Jūs minējāt, ka septembrī jau kāds ir... tātad skaidri šo paudis. Es domāju, Latvijas pozīcija 18. augustā bija diezgan skaidra - neatzīt šīs vēlēšanas nedz par godīgām, nedz taisnīgām, nedz demokrātiskām, vienkārši arī pasakot, ka mēs neatzīsim tos rezultātus, ko Baltkrievijas Centrālā vēlēšanu komisija ir pasludinājusi kā galarezultātus.

Kas attiecas uz inaugurāciju - skaidrs, ka šajā periodā līdz inaugurācijai Lukašenko prezidenta amatā bija spēkā esošā mandāta ietvaros, tātad kopš iepriekšējām vēlēšanām, kur Latvija un arī starptautiskā sabiedrība, vai nu pēc noklusējuma, vai arī publiski paužot, ir atzinusi šī mandāta leģitimitāti.

Turpretim pēc inaugurācijas ceremonijas... kur jau arī norādījām, ka attiecīgi ir Baltkrievijai arī savi iekšējie normatīvie akti, procedūras, kas nosaka, kādā veidā inaugurācijas ceremonija ir jāaizvada, bet tas nav noteicošais faktors. Ņemot vērā 18. augusta Saeimas pieņemto paziņojumu, būtu pat neloģiski un nesaprotami, ja pēc inaugurācijas ceremonijas mēs klusētu. Tas nozīmētu - tāda pati rīcība kā iepriekšējās vēlēšanās. Ar noklusējumu mēs atzītu viņa mandāta leģitimitāti. Tā ka tam ir ļoti praktiski iemesli, kādēļ šis paziņojums ir šodien un tagad.

Tā ka tas... tas īsumā uz replikām, kas ir izskanējušas.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Aleksandram Kiršteinam.

A. Kiršteins (NA).

Cienījamā priekšsēdētāja! Godājamie deputāti! Baltkrievija, protams, ir mūsu kaimiņvalsts. Un 1994. gadā, es atceros, Saeimas delegācija viesojās... Ārlietu komisija viesojās Baltkrievijā. Tad vēl nebija Lukašenko. Mums tika uzdāvināta grāmata "Baltkrievijas arheoloģija". Un tur bija pārsteidzoši, ka šie arheoloģijas pieminekļi bija baltiem raksturīgā keramika... baltu tautas, teiksim. Tā ka baltkrievi mums ir ļoti tuvi. Un es domāju, ka šis paziņojums ir vietā, bet tur būtu nedaudz jāprecizē. Mums, Ārlietu ministrijai un Ārlietu komisijai, varbūt vajadzētu izstrādāt koncepciju, kā mums izturēties arī pret pārējām PSRS jeb tagad NVS valstīm. Piemēram, es skatos, Turkmenistānā prezidents Nijazovs valdīja 16 gadus, tagad tur ir Berdimuhamedovs.

Kazahstānā Nazarbajevs 28 gadus bija prezidents. Tadžikistānā no 1994. gada sēž bijušais kompartijas funkcionārs Rahmons, un viņš ir iecēlis dēlu par parlamenta augšpalātas priekšsēdētāju.

Es gribētu atgādināt, ka Latvijas uzņēmējiem ir samērā labi sakari un arī diezgan veiksmīga sadarbība ar visām šīm minētajām valstīm, un, ja, piemēram, Tadžikistānas delegācija atbrauks, - vai mēs spiedīsim roku parlamenta augšpalātas priekšsēdētājam, kuru ir iecēlis viņa tēvs?

Bet, nerunājot, teiksim, varbūt par šīm valstīm... Ir viena atšķirība Baltkrievijas gadījumā. Baltkrievija ir savienotā valsts ar Krieviju. Un kā tad ar šīs savienotās valsts otru pusi uzvesties, vai tur kandidāti var brīvi debatēt ar esošo prezidentu tā vietā, lai netiktu izolēti un novākti vai noindēti? Mēs tur atzīstam, ka tur acīmredzot visas vēlēšanas ir godīgas.

Manuprāt, tad ir divas izejas.

Pirmā. Vai nu mēs simetriski šādus paziņojumus pieņemam par visām NVS valstīm, vai arī, ja ne, tad šajā valstī... šajā paziņojumā būtu jāieraksta pēc vārdiem... "ka Baltkrievijā nebija brīvas atšķirībā no Krievijas", kur acīmredzot mēs uzskatām, ka šīs vēlēšanas ir godīgas un brīvas un ka tur kandidāti netiek novākti.

Kāpēc es visu laiku uzsveru Krieviju? Tāpēc, ka Baltkrievijas ekonomikā eksports starp 70 un 90 procentiem ir orientēts uz Krieviju un, loģiski, ka arī iedzīvotāju vairākums netaisās šīs attiecības pārtraukt. Mēs īsti nevaram atdalīt vienu valsti no otras un izlikties, ka Baltkrievija būtu pilnībā neatkarīga šajā ziņā, jo viņi jau nav atcēluši šo savienības līgumu.

Otrs variants, manuprāt, ir varbūt atzīt, ka Krievijas ietekmes zonā valda Bizantijas tradīcijas, kur ir spēcīgi autoritāri līderi, pret ko neiebilst iedzīvotāju vairākums.

Man arī nav īsti zināms... precīzi, nu, cik iedzīvotāju, teiksim, ārpus Minskas centra, varbūt nemaz neiebilst pret šo Lukašenko. Bet tas, ka tur bija vardarbība, - tas, protams, ir nepieļaujami.

Vai šim paziņojumam būtu jābūt? Jā, mēs it kā demonstrējam savu gribu. Es aicinu to atbalstīt, bet es tikai aicinu arī visus saprast, ka Krievija jau sen ir norakstījusi Lukašenko. Tie, kas skatās... un tie, kas ir saistīti varbūt ar ārlietām un skatās, piemēram, tos pašus raidījumus, diskusiju raidījumus, kur, protams, šie žurnālisti visi ir arī attiecīgo specdienestu aģenti, tad viņu ironija un, teiksim, nu, apmēram tas... tie teksti ir tādi, ka tur jau būs tagad jauna konstitūcija un jaunas vēlēšanas un ir skaidrs, ka mēs dabūsim jaunu, varbūt autoritāru līderi. Man ir lielas šaubas, ka tas nenotiks bez ļoti spēcīgas Krievijas ietekmes.

Es varu atgādināt, ka viens no šiem prezidenta kandidātiem - Babarika - bija "Gazprom" bankas prezidents. Nu, vai tiešām kāds šeit vai mūsu Ārlietu ministrijā domā, ka opozicionārs... it kā opozicionārs, kas ir Lukašenko... pret Lukašenko izvirzīts kandidāts, varētu būt "Gazprom" bankas vadītājs, ja viņš nebūtu saskaņots kaut kur Maskavā vai Kremlī. Un tāpat arī viņa koordinatore, viņa vēlēšanu koordinatore, kas tagad ir tā kā otrā tur opozīcijas pārstāve.

Bet, protams, tā ir baltkrievu tautas darīšana un baltkrievu iekšējā lieta, kā viņiem rīkoties, un mums varbūt vairāk būtu jāuztraucas par mūsu pašu Ārlietu ministriju, ka mums nav izstrādāta tomēr, kā es teicu, koncepcija, kā mūsu politiķiem un mūsu uzņēmējiem izturēties bijušajā Krievijas impērijas ietekmes zonā. Un nav nekādu šaubu, ka, atbraucot, teiksim, šiem 20 gadus valdījušajiem diktatoriem no Kazahstānas vai Turkmenistānas, vai Tadžikistānas, gan mūsu ārlietu ministrs, gan premjers, gan prezidents spiedīs viņiem roku. Atceros, ka te bija savā laikā

Uzbekistānas prezidents - tad pat viena dāma uzdejoja ar viņu Latvijā! -, kurš bija iesaistīts entajās disidentu spīdzināšanās un tā tālāk.

Tāpēc mums nākotnē vajadzētu varbūt būt druscin principiālākiem, varbūt ar lielāku pašlepnumu un izstrādāt savu koncepciju, precīzu koncepciju, kā rīkoties gadījumos ar šīm autoritārajām valstīm, nevis vienmēr sagaidīt, ka mums pamet kaut ko no Briseles vai no Vašingtonas... vai no Parīzes kaut kādu ideju.

Un kas jau bija diezgan komiski, ka ar Krieviju mums - kā prezidents Makrons aicināja - vajadzētu uzturēt dialogu, bet ar Baltkrieviju, teiksim, mums nevajadzētu uzturēt dialogu un atzīt vēlēšanas par nenotikušām.

Bet es aicinu balsot - pašreiz mums jau nav citas izvēles.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Inesei Voikai.

I. Voika (AP!).

Labdien, cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Labdien, kolēģi! Mēs principā jau zinājām, ka 9. augusta vēlēšanas nenotiks starptautiskajiem standartiem atbilstoši. Baltkrievijas opozīcijas kandidāti tika arestēti, starptautiskie novērotāji netika uzaicināti. Un, ja vēlēšanu naktī cilvēki pulcējās pie iecirkņiem ar pierādījumiem, ka balsis nav saskaitītas tā, kā cilvēki balsojuši, - tas nebija jaunums, jo šis bija Lukašenko sestais mēģinājums nokļūt pie varas.

Šoreiz Baltkrievijas sabiedrība nebija gatava ar to samierināties, un mūsu, Latvijas, pienākums ir atbalstīt šī šķietami tik fundamentāli vienkāršā, formālā demokrātijas principa ievērošanu: viens vēlētājs - viena balss - godīga pārstāvniecība.

Latvijā bieži patīk teikt, ka kāda amatpersona neizmantoja iespēju paklusēt - gan tepat mājās, gan arī ārpolitiski. Es savukārt esmu pārliecināta, ka mūsu pienākums ir izvēlēties neklusēt - šobrīd un tik ilgi, cik tas būs vajadzīgs, drosmīgi un principiāli varai sadarbojoties ar tautu, tā, kā tas ir bijis Latvijas atbalstam Baltkrievijai, - pilsoniskās sabiedrības organizētas protesta akcijas, Saeimas un valdības paziņojumi, arī 23. augusta simboliskais "Baltijas ceļš. Brīvību Baltkrievijai", solidarizējoties ar Baltkrieviju. Solidaritāte ir bieži nenovērtēta un ļoti svarīga vērtība, un tā mums jāturpina.

Pagājušajā nedēļā trīs Baltijas valstu vadītāji vienojās piemērot sankcijas 100 Baltkrievijas amatpersonām, kuras atbildīgas un piedalījušās vardarbības pielietošanā pret miermīlīgiem Baltkrievijas pilsoņiem. Tas jādara arī Eiropas Savienības līmenī, un mums jāspēj par to vienoties.

Man arī cilvēki jautā, kāpēc mēs jaucamies citas valsts lietās. Bet par to, kas notiek Baltkrievijā, mēs zinām ne tikai no medijiem. Daudziem no mums ir radi, draugi, kolēģi - arestēti, sisti, atlaisti no darba, noguruši, bet ne nobijušies. Un mēs dzirdam viņu prasības gan individuālajā līmenī, gan no Baltkrievijas koordinācijas padomes un tās vadītājas Svetlanas Tihanovskas par to, ko tagad baltkrievi vēlas - godīgas, taisnīgas un starptautiskiem standartiem atbilstošas vēlēšanas. Un mums tas ir jāatbalsta.

Latvijas ārpolitikai nav jābūt emocionālai, bet principiālai. Es nekad negribētu atgriezties tajā retorikā, ka cilvēktiesības ir svarīgas, bet nevajag aizmirst ekonomiku.

Lai sagatavotu šo priekšlikumu, mēs esam izstudējuši starptautiskus atzinumus no starptautiskajām institūcijām par vēlēšanu gaitu un šī brīža starptautiskajiem cilvēktiesību pārkāpumiem. Varam ar pilnu atbildību teikt to, ko mēs šobrīd sakām.

Es darbojos Baltijas asamblejā, un tās prezidijs no visām trim Baltijas valstīm ir uzrakstījis vēstuli, aicinot Eiropas Savienības augstākās amatpersonas turēt Baltkrievijas jautājumu augstu dienas kārtībā.

Rīt es runāšu Beniluksa parlamentā asamblejā... kā Baltijas asamblejas pārstāve. Arī jautājumā par Baltkrieviju solidaritātei ir jāpāraug darbībā, un mēs zinām, ka 9. augustā notikušās Baltkrievijas vēlēšanas nebija nedz brīvas, nedz godīgas un ka Latvija neatzīst tās publiskotos vēlēšanu rezultātus un tāpēc arī neatzīst Aleksandru Lukašenko par leģitīmu Baltkrievijas prezidentu.

Aicinu atbalstīt šo paziņojumu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Kolēģi, pirms es aicinu balsot "par" vai "pret", gribu pastāstīt dažas detaļas, kas, manuprāt, mūsu valsti patiesībā padara... zināmā mērā tādā dīvainā stāvoklī.

Mēs vienmēr esam bijuši kā tāda spunde visiem caurumiem, kad mums ir jāsniedz paziņojumi par notikumiem ārpus Latvijas. Un tad mēs esam paši gudrākie, bieži vien cenšamies būt paši pirmie, un principā tas vienmēr bijis nepareizi.

Ne velti jums te pavisam nesen bija smalki kungi atbraukuši, kas jums pakratīja ar pirkstu un pateica - jums jāsāk citādāk veidot starptautiskās attiecības. Patiesībā ļoti precīzi. Rinkēviča kungam un ārlietu resoram kopumā, tostarp arī Ārlietu komisijai, skaidri un nepārprotami norādīja, ka visa līdzšinējā politika patiesībā ir bijusi tāds monologs, tāda maza sunīša riešana pie sētas kaimiņu virzienā. Un tas, kas notiek šobrīd, pēc būtības ir tas pats.

Jūs aicināt ievērot likumus. Es atgādināšu tikai divas detaļas, kas ir ļoti sāpīgas Latvijas sabiedrībai. Man ļoti žēl, ka jūs neviens no iepriekš minētajiem runātājiem, izņemot Jūliju Stepaņenko, nekad neesat kāpuši Saeimas tribīnē vai attālināti tagad - vebinārā - aicinājuši ievērot likumu... nevis solījumu, bet likumu par mediķu algām. Neviens no jums nav aicinājis izpildīt Saeimas lēmumu par OIK atcelšanu. Atgādināšu, ka OIK bija jāatceļ pagājušā gada marta beigās. Tāds bija Saeimas lēmums. Neviens no šiem deputātiem, kas tagad aicina ievērot likumu citā valstī, par savu valsti kaut kā neatceras, jo tie likuma neievērotāji savā valstī ir tie, kas aicina ievērot likumu citā valstī. Tie esat jūs, kolēģi, kas runājāt pirms manis.

Un ir vēl viena lieta, pati būtiskākā lieta. Katrai valstij - gan Baltkrievijai, gan Latvijai - sava valsts un sava demokrātija, sava neatkarība visupirms ir jāizcīna pašiem. Baltkrievijā cilvēkiem pašiem tā ir jāizcīna, viņiem ir jāgrib to darīt.

Tāpat arī Latvijā. Arī Latvijā mums ir jāizcīna demokrātija, kuras mums nav. Mēs runājam par demokrātiju situācijā, kad mēs esam vienīgā valsts pasaulē tā saucamo attīstīto valstu grupā, kurai augstākās valsts amatpersonas ir bez tautas mandāta. Vai tas ir demokrātiski?

Mēs norādām par demokrātiju citur. Mums ir premjers, par kuru nav atdota neviena balss. Mums ir prezidents, kuru tauta nav vēlējusi. Starp citu, mazāk cilvēku ir nobalsojuši par mūsu prezidentu nekā par Aleksandru Lukašenko (kuru es neaizstāvu).

Bet es runāju tikai par salīdzinājumu un par divkosību, kas ir visos šajos paziņojumos. Tāpēc, pirms varbūt mēs atkal esam kārtējā spunde un gribam izpatikt savam elektorātam vai vēl kaut ko, varbūt pamācīsimies no Somijas. Somija, kā mēs zinām no vēstures, karoja ar Padomju Savienību. Somija cieta diezgan daudz, pazaudēja daudzas teritorijas, izlija diezgan daudz asiņu. Un ko darīja pēc kara? Somija izmantoja Padomju Savienību. Somijas preces Padomju Savienībā bija uz izķeršanu. Somija cēla savu iekšzemes kopproduktu, tirgojoties ar Padomju Savienību, un to dara līdz šai dienai. Līdz šai dienai ir tāda situācija, ka mūsu it kā naidīgās kaimiņvalsts vadītājs brauc uz Somiju, pat Igaunijas prezidents brauc turpat blakus nokārtot dažādus nepieciešamos... savai valstij nepieciešamos jautājumus.

Un neviens ne Igaunijā, ne Somijā nekad nav uzskatījis, ka šīs valsts vadītāji būtu cilvēki, kas nemīlētu savu valsti, kas nebūtu savas valsts patrioti, kas nerūpētos par savu valsti. Nē! Viņi dara tieši to, kas politiķim ir jādara, nevis ar karodziņiem skrien pa citu valsti un runā par citas valsts demokrātiju un citas valsts interesēm, bet aizstāv darbos - reālos darbos! - savu valsti.

Tāpēc visi šie demokrātijas cienītāji un likumu ievērošanas cienītāji, es jūs visus aicinu - pierādiet, ka jūs neesat divkoši! Uzkāpiet Saeimas tribīnē un pasakiet, ka ir jāizpilda likums... tagad. Tūlīt mēs lemsim par budžetu. Likums par mediķu algām, kurš jau sen bija jāizpilda... Ka tagad nekavējoties ir jāatceļ OIK, jo tāds Saeimas lēmums jau bija pagājušā gada sākumā un bija jāizpilda līdz pagājušā gada 31. martam. Uzkāpiet un pierādiet, ka šī visa nav tikai un vienīgi jūsu populistiska *PR* akcija. Ar to vajadzētu sākt vispirms.

Un pabeidzot. Demokrātiju, kā jau es minēju, izcīna tās valsts pilsoņi. Un es arī Latviju... Latvijas cilvēkus aicinu savu demokrātiju izcīnīt pa īstam. Demokrātiju, kurā mums nav (kā Kiršteina kungs teica) kā citā valstī, kur kāds vadītājs amatā ieliek savu dēlu. Mēs varam atrast Latvijā neskaitāmus piemērus par radiniekiem, mīļākajām, vecajām brūtēm vai jaunajām, kas tiek liktas amatos. Mēs varam neskaitāmus piemērus atrast par partiju karteļiem, par savu cilvēku bīdīšanu tur un šur. Un ar ko tad mēs atšķiramies? Bet tā godīgi - ar ko mēs atšķiramies? Tikai tāpēc, ka mēs tā skaisti un saldi runājam? Ar darbiem mēs neatšķiramies. Un mums ir jāsāk ar darbiem.

Tāpēc, Latvijas iedzīvotāji, es aicinu jūs aizdomāties arī par to, vai mums savas valsts interesēs vienmēr visur ir jābūt pirmajiem, ārpusē gudrākajiem, bet varbūt mums pirmajiem ir jābūt iekšpusē, šeit, mūsu valstī, un jāsāk aizstāvēt visupirms mūsu valsts intereses. Mēs visi to varam izdarīt līdzīgi kā baltkrievi.

Baltkrievi tiešām ir izcili savās protesta akcijās. Gaumīgi, nav agresīvi, savāc atkritumus aiz sevis, ar izdomu, ļoti eiropeiski. Un es domāju, ka mēs - latvieši un ne tikai latvieši, bet arī krievi, ukraiņi, ebreji, kas dzīvo Latvijā, - ne par matu neesam sliktāki. Es domāju, ka mēs tikpat gaumīgi varam sākt beidzot... un mums ir pēdējais laiks sākt prasīt demokrātiju šeit, jo jūs redzat, ka veids, kā censties attālināt opozīciju, ir neļaut tai kāpt tribīnē. Šīs visas attālinātās sēdes un viss pārējais. Ir noslepenoti tik daudzi jautājumi. Iepirkumi bez konkursiem un viss pārējais.

Un tieši tāpēc, dārgā Latvijas sabiedrība, tikpat gaumīgi jums ir jāiziet ielās. Mācieties no baltkrieviem! Varbūt arī tad, ja jūs iziesiet ielās, citu valstu vadītāji nāks ar šādiem pašiem paziņojumiem par mūsu varu. Par mūsu varu, kura nav saņēmusi tautas mandātu. Mūsu paraksta tiesīgajām personām tāds tautas atbalsts nekad nav bijis. Varbūt tad ārvalstu vadītāji nāks ar paziņojumiem par to, ka šeit ir jāveic izmaiņas.

Un tas ir jūsu, dārgie cilvēki, uzdevums un pienākums. Jūsu pienākums nebeidzas un nesākas tikai ar aiziešanu uz vēlēšanām vai pakurnēšanu dīvānos. Jūsu pienākums ir savu valsti aizstāvēt katru dienu. Jūsu pienākums ir beigt ciest. Celties un rīkoties!

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Jūlijai Stepaņenko.

J. Stepaņenko (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Jā, godātie kolēģi, Kola kungam... Es vēlētos varbūt aicināt Kola kungu... Tā kā mēs redzam, ka frakcijai "Attīstībai/Par!" ir iepriekš ļoti rūpīgi sagatavotas runas, tad varbūt jūs sarunājiet savā starpā, ka jums sākumā tās runas parāda, lai nav pēc tam, nu, kaut kāda nesmuka situācija, jo šīs stenogrammas, kuras pavada lēmuma pieņemšanu, attiecīgi, nu, būs publiski... jo es saprotu *(Skaņas pārrāvums.)*... ka viltotas, un, jā, Kola kungs, es, nu, tās dažas rindiņas, ko jūs esat sarakstījuši, protams, varu izlasīt.

"Godīgi, taisnīgi un demokrātiski." Ja mēs runājam par šiem terminiem, tad vai tas ir "godīgi, taisnīgi un demokrātiski", piemēram, ka Viņķele, kura tika izsvītrota, tagad faktiski vada valsti, un vai tas ir "godīgi, taisnīgi un demokrātiski", ka Saeima nepilda likumus, un vai tas ir "godīgi, taisnīgi un demokrātiski", ka Covid-19 aizsegā jūs izmantojat situāciju, lai dalītu naudu un veiktu iepirkumus bez konkursa, un turpinātu to darīt ārpus ārkārtas situācijas? Vai tas viss ir "godīgi, taisnīgi un demokrātiski"? Vai, piemēram, kāda cita valsts, kura būtu rūpīgi vērojusi Latvijas notikumus pēdējo divu gadu laikā, arī negribētu uzrakstīt kādu lēmuma projektu par to, ka mums arī jābeidz... jābeidz pārkāpt likumus, jābeidz vienkārši varbūt necienīt vēlētāju gribu... un vēl daudz ko citu varētu novēlēt mums.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Lindai Liepiņai.

L. Liepiņa (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Jā, labdien, kolēģi, vēlreiz! Es pilnīgi noteikti atbalstīšu šo lēmuma projektu. Un sākumā es vēlos pateikt paldies Aleksandram Kiršteina kungam, man ļoti patika tas, ko jūs teicāt gan Baltkrievijas sakarībā, gan arī vispār... tādu kopējo situācijas raksturojumu.

Par šo lēmuma projektu runājot - es atbalstīšu pilnīgi noteikti, jo mums ir jābūt solidāriem. Un vispār jābūt solidāriem pret citu valstu iedzīvotāju un pilsoņu centieniem pēc demokrātijas, pēc brīvības, pēc vārda brīvības, pēc pulcēšanās brīvības un daudz kā cita. Mēs redzam, ka pasaulē beidzamajā laikā diemžēl ļoti daudz no manis nosauktajām lietām tiek ierobežotas. Jā, mums jābūt solidāriem pirmām kārtām jau arī pret saviem kaimiņiem, un Baltkrievija ir mūsu kaimiņzeme, un, lai vai kā būtu, tas Lukašenko tur ir pie tās varas, un, mums patīk vai nepatīk, vienkārši, nu, tāds fakts ir.

Bet skaidrs, ka pienāk brīdis, kad pilsoņu neapmierinātība ir tik liela, ka cilvēki agri vai vēlu iziet ielās. Un tad, kad pilsoniskā sabiedrība kliedz pēc pārmaiņām, nu, tad mums kā kaimiņiem, labiem kaimiņiem, ir jābūt blakus un jāsniedz viņiem solidārs atbalsts.

Te pieminēja laiku... Cileviča kungs - vai par vēlu, vai par agru... Es saprotu arī Cileviča kunga teikto, bet parasti saka tā... nu, grāmatās raksta, ka Visumam nav laika izpratnes vispār kā tādas.

Bet latviešiem ir tāds teiciens: "Labāk vēlāk nekā nekad." Tā ka, es domāju, ar laiku šeit arī viss ir kārtībā.

Paldies Kola kungam, ka Ārlietu komisija ir nākusi ar šādu lēmuma projektu.

Skatoties uz to, kas notiek Baltkrievijā šobrīd, man neviļus atmiņā nāk Atmodas laiki un Tautas frontes laiki Latvijā, un, starp citu, arī janvāra barikāžu laiki. Tas bija tāds miermīlīgs sākotnēji... miermīlīgs protests.

Vai patiesībā tas bija tāds atbalsts vairāk, droši vien cilvēki ziemas salā atbalstīja tās pārmaiņas, kas toreiz notika Latvijā.

Es atceros - tie asiņainie notikumi sākās ne jau Latvijā, bet Lietuvā. Un kāpēc es to saku? Tāpēc, ka ne jau neviļus es biju šo notikumu lieciniece. Tad, kad Lietuvā sāka šaut, Ints Upmacis, kas toreiz strādāja Ārlietu ministrijā, - es nezinu, vai viņš bija vietnieks Jurkāna kungam, vai viņš bija... kaut kāds amats bija Upmača kungam - viņš man piezvanīja: "Linda, vai tu varētu (bija kādi četri no rīta) atnākt uz Ārlietu ministriju, jo mums vajag palūgt palīdzību." Un šis ir stāsts par solidaritāti. Un toreiz... toreiz, protams, jā, vajag palīdzību, un Upmača kungs ļoti ātri, raiti izstāstīja, kas notiek Lietuvā. Viņš teica: "Tas ir tikai pāris dienu jautājums vai dienas jautājums, un arī Latvijā pie mums būs kaut kas līdzīgs. Mums ir steidzami, kamēr nav liegti visi sakari, jāpaziņo uz ārvalstīm... ārvalstu medijiem, ziņu kanāliem jāpaziņo, kas notiek, jo var pienākt tāds brīdis, kad mēs vairs nevienam neko nevarēsim pateikt."

Un mēs tā arī izdarījām, nosūtījām teletekstu. Teleteksts - nu, tie, kas ar mani vienā vecumā vai vecāki, tie droši vien zina, par ko es šobrīd runāju, jaunā paaudze - diez vai. Teletekstus šobrīd var apskatīt kādā muzejā. Un mēs lūdzām... mēs informējām par to, kas notiek Lietuvā un pāris... jā, pēc tam arī Latvijā.

Mēs zinām, kas notika, mēs redzējām, kā tas bija, iespējams, mēs par maz par to runājām, iespējams, mēs nerunājām pietiekami atklāti par janvāra notikumiem Latvijā, bet pilnīgi noteikti tas, ko mēs toreiz gaidījām, - mēs gaidījām, ka ārvalstis mūs atbalstīs, ka mūs atbalstīs citas valstis, ka mūs atbalstīs lielvalstis, ka mūs atbalstīs, nu, teiksim tā, visa pasaule, ka visa pasaule sadosies rokās, lai mums palīdzētu.

Un tādēļ es balsošu "par" un es neiedziļināšos kaut kādās detaļās. Es domāju, ka baltkrievu tauta šobrīd gaida vislielāko atbalstu, iespējams, ne tikai lēmumu projektu sakarībā, ne tikai kā lēmumus, bet arī reālas darbības. Tādēļ es esmu vēl jo vairāk priecīga par darbībām, ko veic Ekonomikas ministrija, ja, protams, tām ir kaut kāda jēga. Bet tās jau ir detaļas.

Runājot konkrēti par šo lēmuma projektu - paldies, un aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aleksandram Kiršteinam otro reizi.

A. Kiršteins (NA).

Jā, paldies. Aizmirsu precizēt, vēl divas lietas gribēju pateikt.

Ja mēs kādreiz arī nākošreiz rakstām līdzīgus paziņojumus, tur vajadzētu objektīvi arī uzrakstīt, piemēram, to, ka Baltkrievija neatzina Krimas okupāciju, Baltkrievija neatzina Donbasa atdalīšanu no Ukrainas un Baltkrievija, kas Baltijas valstīm stratēģiski ir ļoti svarīgi, neļāva izvietot Krievijas karaspēku pretī Suvalku koridoriem - to varētu vienkārši pieminēt tajā

preambulā. Un, tā kā mums ir vairāki jauni deputāti, kas varbūt te mīl runāt daudz par demokrātiju...

Vēl vienu piemēru es aizmirsu pateikt, ka... ļoti pamācošu piemēru. Vairāk neaizkavēšu. Par Turkmenistānu. 1999. gadā Turkmenistānas parlaments izsludināja Nijazovu par prezidentu uz mūžu, tai pašā laikā netika pielaists neviens opozīcijas kandidāts. Šis prezidents pieņēma iesauku jeb nosaukumu Turkmenbaši - 'Visu turkmēņu tēvs'. Tika uzbūvēta, no zelta izlieta statuja, kas griezās saules virzienā pilsētas centrā. Un pēkšņi šis prezidents nomira 2006. gadā. Un tad, kā jūs domājat, kā notika jaunā prezidenta vēlēšanas?

Turkmenistāna ir parlamentāra republika. Tur vēlēšanas notiek ļoti vienkārši, līdzīgi kā Uzbekistānā un citās valstīs. Sanāca bruņoto spēku vadošie ģenerāļi, specvienību vadītāji, dažādu pretterorisma vienību vadītāji un tajā brīdī izvērtēja, kuru *(Skaņas pārrāvums.)*...

Sēdes vadītāja. Kiršteina kungs, mēs jūs nedzirdam. Kiršteina kungs, jāteic, ka pēdējo minūti mēs jūs nedzirdējām. *(Pauze.)*

Kiršteina kungs nav vairs sistēmā. Līdz ar to, ja deputāts neatrodas Saeimas telpās, viņš pats ir atbildīgs gan par interneta savienojuma kvalitāti, gan arī par dažādām tehniskajām lietām, kas saistās ar attālināto darbu.

Deputāti vēl vēlas debatēt.

Vārds deputātei Lindai Liepiņai otro reizi.

L. Liepiņa (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Jā, nu, redziet, pie kā noved tādas attālinātas, tādas pretlikumīgi organizētas sēdes, tādas parlamenta tikšanās. Tas noved pie tā, ka, teiksim, man nav iespēju uzklausīt Kiršteina kungu līdz galam, kaut gan, kā saka, šī saruna pārtrūka visinteresantākajā vietā.

Es ļoti labprāt šobrīd dzirdētu, ko nozīmē "Kiršteins nav sistēmā"? Kur viņš - uz Marsu kaut kur aizlidoja tagad... vai kur viņš palika? Varbūt kāds... varbūt kāds negribēja dzirdēt to, ko Kiršteina kungs sāka teikt. Un varbūt kāds šobrīd apdraud viņa veselību... Kā jūs varat zināt, kas šobrīd notiek ar Kiršteina kungu... pēc tam, kad viņš ir pastāstījis tās lietas, ko mēs tikko dzirdējām?

Kas te notiek vispār? Šī ir parlamenta sēde vai kaut kāda parodija, cirks vai kas? Jā...

Sēdes vadītāja. Paldies, Liepiņas kundzei par...

Tātad debatēt par konkrēto lēmuma projektu Liepiņas kundze nevēlas.

Deputāti, kas strādā attālināti, nevis norādītajās Saeimas telpās, ir paši atbildīgi gan par interneta pieslēguma... Tātad Kiršteina kungs ir atpakaļ? *(Starpsauciens: "Jā.")* Brīnišķīgi. Tātad, Kiršteina kungs, jums vārds, lai jūs turpinātu debates. Patiešām priecājos, ka bija iespēja vēlreiz pieteikties.

Vārds deputātam Aleksandram Kiršteinam.

Kiršteina kungs, lūdzu, vēlreiz piesakieties sistēmā, lai būtu iespējams turpināt un pabeigt debates.

Paldies.

Vārds deputātam Aleksandram Kiršteinam.

A. Kiršteins (NA).

Es atvainojos, sakarā ar remontdarbiem mums te internets raustās. Tur ir mana vaina faktiski, bet es pabeigšu ļoti ātri.

Tātad sanāca specdienestu vadītāji, izrēķināja, kuram ir lielāka karaspēka vienība pie galvaspilsētas, tas pieņēma lēmumu. Lēmums tika paziņots parlamentam, un parlaments izziņoja jauno prezidentu. Un tagad mums ir prezidents Gurbanguli Berdimuhamedovs.

Un kas ir interesanti, ka šādā veidā ievēlētam prezidentam visi Eiropas Savienības valstu līderi spiedīs roku, jo Turkmenistānai ir lieli gāzes krājumi, kuri gan ir pārdoti Krievijai, bet, nu, tas ir tāpat saistīts ar Krieviju. Tāpēc tas tā - drusciņ smaidam.

Aicinu vēlreiz, jā, atbalstīt šo paziņojumu. Kā jau es teicu, Baltkrievija varbūt tomēr ir drusciņ atšķirīga valsts no šīm NVS valstīm. Un nākamreiz, ja mums vajadzēs līdzīgi... un gan jau mums vajadzēs gatavot līdzīgus paziņojumus... tomēr objektīvi vajadzētu uzsvērt arī to, ko šī valsts ir izdarījusi pozitīvi.

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates slēdzu.

Komisijas vārdā, Kola kungs, ir kas piebilstams, skaidrojams?

R. Kols. Komisijas vārdā aicinu deputātus atbalstīt Ārlietu komisijas sagatavoto Saeimas paziņojumu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu "Par Baltkrievijas prezidenta mandāta leģitimitāti"! Lūdzu, balsosim! Par - 69, pret - 2, attura - nav. Līdz ar to lēmums pieņemts.

Lūdzu aktivizēt sadaļu par procedūru.

Deputāte Linda Liepiņa vēlējās runāt par procedūras jautājumiem.

Vārds deputātei Lindai Liepiņai.

L. Liepiņa (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Nu, tā kā šī ir atkal jauna sēde, Mūrnieces kundze, tad vēlos vēlreiz saviem 44 662 vēlētājiem pateikt savu nostāju, ka uzskatu, ka šī Saeimas sēde ir sasaukta neleģitīmi, pret to, kādu kārtību paredz Satversme. Un faktiski, jā, viss. Tas arī viss, ko es vēlējos pateikt.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Tātad es atkārtošu vēlreiz, ka Saeimas Prezidija skaidrojums par *e-Saeimas*... par Saeimas sēdes sasaukšanu e-platformā jau tika sniegts un tika sniegts arī vairākkārt. Turpināsim darbu.

Darba kārtībā - "Amatpersonu ievēlēšana, apstiprināšana, iecelšana, atbrīvošana vai atlaišana no amata, uzticības vai neuzticības izteikšana".

Lēmuma projekts **"Par Andra Vilka apstiprināšanu par Latvijas Bankas padomes locekli"**.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas vārdā - deputāts Mārtiņš Bondars.

M. Bondars (AP!).

Cienītā Saeimas priekšsēdētāja! Cienītās kolēģes! Godātie kolēģi! Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija ir izskatījusi lēmuma projektu par... precīzāk sakot, iesniegumu par Andra Vilka nomināciju Latvijas Bankas padomes locekļa amatam. To iesaka Latvijas Bankas prezidents Mārtiņš Kazāks. Andris Vilks piekrīt.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija, astoņiem balsojot "par", trijiem atturoties, trijiem nepiedaloties ir... jā, ir atbalstījusi Andra Vilka kandidatūru. Nevienam nebija šaubu par Andra Vilka piemērotību šim amatam. Lielākoties debatēs tika uzsvērti jautājumi par to, kā tas varētu izskatīties attiecībā uz... attiecībā uz Latvijas Bankas un... precīzāk sakot, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pievienošanu Latvijas Bankai, bet, kā jau es minēju kolēģiem, tas ir un paliek Latvijas Bankas vadītāja Mārtiņa Kazāka redzējums.

Tāpēc lūdzu jūs atbalstīt Andra Vilka kandidatūru šajā nozīmīgajā amatā.

Paldies jau iepriekš.

Sēdes vadītāja. Sākam debates.

Vārds deputātam Valērijam Agešinam.

V. Agešins (SASKAŅA).

Labdien, godātie kolēģi! Latvijas Bankas prezidents Mārtiņš Kazāks bankas padomes locekļa amatam izvirzījis bijušo finanšu ministru Andri Vilku.

Es vēlos atgādināt, ka Andris Vilks ir simbols taupības un jostu savilkšanas politikai un viena no tām personām, kuru bezatbildība un nolaidība noveda pie akciju sabiedrības "Liepājas metalurgs" kraha un desmitiem miljonu eiro zaudējumiem valstij.

Es uzskatu, ka Finanšu ministrija Vilka vadībā un Valsts kase pavirši uzraudzīja šim uzņēmumam valsts galvoto kredītu. Kad nu jau daudziem ekspertiem un Saeimas deputātiem bija skaidrs, ka ar Latvijas lielāko rūpniecības uzņēmumu kaut kas nav kārtībā, Andra Vilka vadītā Finanšu ministrija, atbildot uz Saeimas deputātu pieprasījumu un jautājumiem, nāca klajā ar skaidrojumu par to, cik cītīgi un tiesiski pamatoti tā uzraudzījusi valsts galvojumu saņēmušo "Liepājas metalurgu".

Apmēram to pašu Finanšu ministrija 2013. gada 6. februārī paziņoja arī, atbildot uz Saeimas deputātu jautājumu par to, kura konkrētā institūcija un amatpersona ir atbildīga par "Liepājas

metalurgam" galvoto saistību uzraudzību. Īsā atbilde - neviena. Ierēdņu valodā izsakoties, valsts galvoto aizdevumu uzraudzību veic dažādi departamenti atbilstoši to kompetencei, bet nevienā no departamentiem nav noteikta konkrēta persona, kas ir atbildīga par akciju sabiedrības "Liepājas metalurgs" uzraudzību. Nu tik tiešām brīnišķīga uzraudzība, kam nebija nekā kopēja ar reālo dzīvi!

Par nepietiekamu valsts galvojumu saņēmušā uzņēmuma uzraudzību liecina arī citi fakti. 2011. gadā Finanšu ministrija ar "Liepājas metalurgu" sarakstījusies divreiz, pieprasot uzņēmumam revidentu atzinumu un reitinga novērtējumu. Un tas arī viss. Tas, kā uzņēmumam iet ar uzņēmējdarbību, Finanšu ministriju nav interesējis, tikai mantas vērtējumi.

Savukārt 2012. gadā Finanšu ministrija pēkšņi pamanījusi, ka uzņēmumam pasliktinājušies finanšu rādītāji, kaut patiesībā "Liepājas metalurgs" ar zaudējumiem strādāja jau gadiem ilgi, un pieprasījusi paskaidrojumus. Uzņēmums atbild, ka rādītājiem vajadzētu izlīdzināties, un Andra Vilka vadītajai ministrijai ar to pilnīgi pietiek.

Arī visi pārējie informācijas pieprasījumi uzņēmumam ir tikpat formāli. Viss notiekošais liecināja par valsts galvojuma valstisko uzraudzītāju neieinteresētību un vienkārši nolaidību, rūpējoties par valsts naudu.

Konstatējot "Liepājas metalurga" iesniegto prognožu neizpildi pret biznesa plānu un finanšu rādītāju pasliktināšanos, tātad, redzot, ka bizness sāk pikēt bezdibenī, Finanšu ministrijas un Valsts kases pārstāvji veikuši pārrunas un organizējuši tikšanās, kuru laikā pārrunājuši finansiālas darbības un jautājumus, kā arī rosinājuši aktualizēt biznesa plānu un uzsākt sarunas. Tas tad arī viss.

Šādas sarunas visā 2012. gada laikā bijušas precīzi divas. Veselas divas sarunas, ieskaitot ministra Andra Vilka viesošanos Liepājā un jūsmošanu par tehnisko progresu Liepājas uzņēmumā.

Godātie kolēģi! Liepājnieki un daudzi citi mūsu valsts iedzīvotāji nav aizmirsuši toreizējā finanšu ministra rīcību "Liepājas metalurga" krīzes laikā un absolūti vienaldzīgo attieksmi pret iedzīvotājiem, kura daudzas Latvijas ģimenes iedzina izmisumā.

Šobrīd grūti pateikt, cik tas Latvijai maksāja uz ārvalstīm aizbraukušo skaita ziņā, tāpēc - jo Andris Vilks tālāk no Latvijas tautsaimniecības, jo labāk. Par Latvijas tautai nodarīto beidzot jāatbild. SASKAŅAS frakcija Vilku neatbalstīs, jo neuzskata šo personu par piemērotu šim amatam, ņemot vērā viņa iepriekšējo darbību.

Aicinu Saeimu balsot "pret" šo kandidātu, aicinu Kazāka kungu meklēt citu kandidātu.

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Lindai Liepiņai.

L. Liepiņa (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Jā. Nu tagad mani ļoti interesē... Es ceru, ka mani dzird tagad. Mani ļoti interesē, kā šodien piepildīsies Jāņa Urbanoviča pareģojums. Tas, kas tika pareģots vakar pirms Pieprasījumu komisijas sēdes. Mēs bijām ausu liecinieki tādam... es pat nezinu, kā lai to nosauc.

Urbanoviča kungs, man liekas, jums jākāpj tribīnē... nu, tribīnē nav jākāpj... jums tagad ir jāiet ēterā šajā Saeimas sēdē un jāpastāsta, kas tad tas īsti tur bija, jo, noklausoties Agešina kunga sacīto, gribas teikt, ka tas jūsu pareģojums lēnām piepildās.

Kas tad tur vēl tajā pareģojumā bija... Agešins nodos pa bundžām par "Liepājas metalurgu" (nu, to mēs tikko redzējām), tad jūs pats un Pimenovs būsiet tā kā "par" to Vilku, tad Vaņa (kas ir Ribakovs, es tā saprotu, Vaņa varētu būt Ribakovs)... Ribakovs kopā ar *konserviem* (*konservi* - tie ir tad Jaunā konservatīvā partija)... Vaņa kopā ar *konserviem* būs "pret". Un vēl interesantāk man likās, ka jūs tur minējāt, ka tās JAUNĀS VIENOTĪBAS balsis kaut kā sadalīsies. Tad arī gribēšu redzēt, kā tur tā JAUNĀ VIENOTĪBA balsos.

Nu, šis ir ļoti interesanti, šis ir... Tāda pieredze man pirmoreiz ir Saeimas... kopš esmu Saeimā. Nu, gribētos teikt - pēdējā, bet varbūt arī ne. Tomēr diezgan interesants tas darbs jau sāk palikt.

Kā es balsošu? Šo savu lēmumu es jau biju pieņēmusi pirms vakardien Urbanoviča kunga izteiktā pareģojuma par to, kā nu būs. Skaidrs, ka es saprotu, ka ir cilvēki, kas zina, kā būs labāk. Pilnīgi noteikti - kā jābūt un tā... Bet nu tomēr es ar savu mazo, kluso balstiņu... es noteikti atbalstīšu tādēļ, ka Vilka kungu... par Vilka kungu lūdza balsot Mārtiņš Kazāks. Latvijas Banku vada Mārtiņš Kazāks, un Mārtiņam Kazākam ir tiesības, es uzskatu, izvēlēties sev komandu, ar kuru tad šo banku arī veiksmīgi... mūsu Latvijas Banku arī veiksmīgi vadīt.

Šodien dzirdēju ļoti dīvainu Gata Eglīša komentāru, kādēļ *konservi* neatbalstīšot Vilka kungu. Viņi ir sarēķinājuši, ka tīri materiālajā ziņā... ka pietiek ar pieciem locekļiem, sestais loceklis nav vajadzīgs.

Nu pirmām kārtām cipars seši man ļoti patīk, tādēļ es esmu par sešiem, nevis par pieciem. Es vienmēr balsošu tur, kur ir seši, nevis pieci - tas tā.

Un tā ekonomija ir 100 tūkstoši. Kā lūdzu, 100 tūkstoši? Nu tagad baigi ekonomēsim!

Tad jūs vēl pieminējāt - koalīcija, valdība tad izlems, kur šos 100 tūkstošus novirzīt. 100 tūkstoši - tas tā kā kaķa asaras ir tajā jūsu budžeta naudā, ko jūs... kur jūs peldaties. Ko jūs... Kas tas tāds ir, es nesaprotu.

Bet labi. Eglīša kungs, jums arī ir iespēja - es skatos, jūs runāsiet pēc manis. Tad izstāstiet to savu ģeniālo domu, nav skaidrs.

Bet visā visumā es novēlu Vilka kungam izturēt šo Urbanoviča kunga pareģoto pārbaudījumu. Novēlu veiksmi!

Kazāka kungs, visa atbildība tāpat ir uz jums. Ja Vilka kungu ievēl, mans lūgums jums būs - es labprāt ar jums satiktos, un tad izrunāsim, kā... Man te uzņēmēji rindā stāv, kuriem ir problēmas ar bankas kontu atvēršanu... nu, pārsvarā, jā... nu, starp citu, arī tiem, kas ir Latvijas pilsoņi, arī tiem, kas ir rezidenti, - dažādi... nu jau dažāda līmeņa problēmas. Tā ka ņemiet, cik jums vajag padomniekus, ņemiet, cik jums vajag darbiniekus, bet, lūdzu, sakārtojiet tā, lai mūsu finanšu sistēma, Latvijas Banka un Latvijas nauda ir drošībā un lai cilvēki varētu normāli operēt ar saviem līdzekļiem. Kazāka kungs, novēlu jums visu to labāko!

Vilka kungs, nu, redzēsim, kā tur ar to Urbanoviča pareģojumu būs. Būs vai nebūs, kā saka, rezultāts studijā jau drīz būs redzams.

Aicinu atbalstīt Vilka kunga kandidatūru.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Gatim Eglītim.

G. Eglītis (JK).

Jā, labdien, kolēģi! Īsumā izskaidrošu mūsu motivāciju. Tieši tā, šodien Latvijas Bankas padomē ir pieci locekļi, un šeit ir jautājums par to, vai ir nepieciešams radīt šo papildu vietu Latvijas Bankas padomē. Mēs uzskatām, ka tas nav nepieciešams, jo padome ar pieciem locekļiem un valde ar trijiem - tas ir pilnīgi pietiekami.

Lai izveidotu šo sesto vietu padomē, ir nepieciešami vismaz, kā jau tika pieminēts, vairāk nekā 100 tūkstoši eiro. Un, nu, jāsaka: ja šajos krīzes apstākļos - vai Latvijas Bankai, vai Kazāka kungam - tiešām ir tik daudz naudas, tad droši var skaitīt valsts budžetā. Un mēs Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā izlemsim, kā to novirzīt, teiksim, citām vajadzībām - vai tā būtu izglītība vai veselība, vai kāda cita mazāka... Tā ka tas izskaidrojums ir vienkāršs - nu, nevajag... nevajag mums veidot vēl vienu jaunu vietu padomē, ar pieciem pilnīgi pietiek. Tas ir viens.

Otrs. Pie reizes gribēju pieskarties arī jautājumam par Latvijas Bankas darbību vispār. Jāsaka, man joprojām nav īsti skaidrs gan Kazāka kunga, gan visas Latvijas Bankas vadības stratēģiskais redzējums, jo, es domāju, ne tikai man, pietiekami daudziem ir izveidojies tāds iespaids, ka Latvijas Banka, jā, ražo kaut kādus tur ekonomiskos pārskatus, monētas kaļ, vēl ar nezin ko nodarbojas, bet... bet tā īsti tomēr nespēj kvalitatīvi pievērsties tiem jautājumiem, kas būtu jārisina.

Šeit es gribētu uzsvērt vairākas lietas.

Teiksim, kas ir problēma Latvijas finanšu sektorā. Tā ir kreditēšana. Jau kādu trešo vai ceturto gadu pēc kārtas Latvijā ir zemākā kreditēšana Baltijas valstīs. Tas - pirmais.

Otrais. Banku konti. Mēs redzam, ka ir problēmas. Mēs esam iebraukuši otrā grāvī ar šo finanšu kapitālo remontu.

Trešais. Mēs redzam, ka masveidā Latvijas uzņēmumi emigrē, es gribētu teikt, uz Lietuvas finanšu sistēmu... gan caur *Revolut*, *Paysera* un tā tālāk. Un tās ir lielas makrolīmeņa problēmas, kurām būtu arī Latvijas Bankai laiks pievērsties.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Danai Reizniecei-Ozolai.

D. Reizniece-Ozola (ZZS).

Labdien, kolēģi, vēlreiz! Es arī minēšu dažus apsvērumus, kādēļ mēs šodien atturēsimies no atbalsta Vilka kungam.

Viens... Tā kā šobrīd Latvijas Banka, kā jau izskanēja, ir nopietnu strukturālu... struktūras reformu priekšā - ir nopietni apsvērta iespēja pievienot FKTK Latvijas Bankai. Līdz ar to funkcijas un arī uzdevumu sadalījums būtu jāprecizē vadībā esošajam personālam. Šis ir...

Otra lieta ir arī, ka no padomes un valdes šī brīža 12 cilvēku komandas tiek veidota sešu cilvēku komanda, kas būs padome, bet jau kā izpildinstitūcija. Tad šis ir arī tas brīdis, kad nopietni jāapsver iespēja un, es teiktu, arī jāīsteno pilnīga padomes locekļu ievēlēšanas kārtības maiņa.

Šī diskusija ir sākta arī no profesionāļu puses publiskajā telpā Vilka kunga izvirzīšanas kontekstā, un tie apsvērumi, manuprāt, ir ļoti korekti.

Viens apsvērums, ka katram padomes loceklim šādā situācijā ir jābūt neatkarīgam, līdzīgi kā citās neatkarīgajās institūcijās, piemēram, SPRK, piemēram, arī FKTK, un tam nav jābūt prezidenta izvirzītajam.

Otrs apsvērums. Ja padome ir izpildinstitūcija, tad vēl jo vairāk kandidātu atlasei būtu jānotiek konkursa kārtībā, varbūt pat starptautiska konkursa kārtībā, lai iegūtu labākos kandidātus. Šajā situācijā es arī teiktu, ka šajā pārmaiņu laikā vai nu nesteidzamies ar kandidātu izvirzīšanu līdz bankas struktūras nostiprināšanai, vai arī tam vismaz būtu jābūt padomes kopējam lēmumam, ka šāda kandidatūra tiek izvirzīta. Otrs apsvērums... Īpaši, ja Latvijas Bankas vadība kļūst par izpildinstitūciju, tajā strādājošajiem cilvēkiem jābūt politiski neitrāliem.

Vilka kungs no savas puses daudzkārt ir uzsvēris, ka viņš nav politiķis, ka viņš ir eksperts, ka vien uz brīdi bija ievilināts politikas tīklos un pie pirmās iespējas to pameta. Tomēr neapšaubāms ir fakts, ka publiskajā telpā, pat neesot pašam politikā, Vilka kungs ir bijis ļoti aktīvs viedokļa paušanā, atbalstot noteiktus politiskos spēkus. Tas varbūt arī nav nemaz tik ļoti slikti - ja tu esi kādas partijas pārstāvis, tev var būt kādas simpātijas.

Bet šis viedoklis ir bijis ļoti aktīvs un agresīvs, sadalot politiskos spēkus labajos un sliktajos, un nekādi nav ievērota neitralitāte politiskā viedokļa paušanā. Tas, ka tev varbūt nav politiskās partijas zīmoga konkrētajā laikā, visticamāk, arī nenozīmē, ka tev simpātijas vai sirds ir mainījusies.

Un es apšaubu, ka Vilka kungs varētu būt patiešām objektīvs savā darbā, kaut arī Kazāka kungs no savas puses apliecināja, ka pārrunas ir veiktas un ka viņam ir ļoti svarīgi, ka katrs padomes loceklis ir politiski neitrāls.

Tā ka šie ir daži no apsvērumiem, kādēļ mēs kā frakcija, kā es minēju, šodien atturēsimies atbalstīt Vilka kunga kandidatūru.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Krišjānim Feldmanam.

K. Feldmans (JK).

Labdien, kolēģi! Šodien es vēlējos atgādināt... vēlējos varbūt atturēties vērtēt konkrētā kandidāta personību, bet vairāk atgādināt to, ka Saeima pagājušā gadā novembrī pieņēma un Valsts prezidents, šķiet, decembrī izsludināja likumu "Grozījumi likumā "Par Latvijas Banku"". Un tie citstarp paredz, ka Ministru kabinetam līdz šā gada 31. oktobrim ir jāiesniedz Saeimā likumprojekts, kas paredzētu Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pievienošanu Latvijas Bankai.

Situācija ir tāda, ka šobrīd esam septembra beigās, bet vismaz es pat projektu... Nu, es, protams, nepiedalos attiecīgajā darba grupā, kur droši vien šāds projekts tiek izstrādāts, bet es šādu projektu likumprojektam neesmu redzējis. Es nezinu, varbūt kāds cits deputāts ir redzējis.

Par ko man ir bažas? Bažas man ir par to, ka šobrīd Latvijas Bankā ir pieci padomes locekļi, hipotētiski tātad ir iespējami seši, bet Finanšu un kapitāla tirgus komisijā šobrīd ir trīs padomes locekļi. Un gadījumā, ja Finanšu un kapitāla tirgus komisija tiktu pievienota Latvijas Bankai, tad, protams, tiktu sagaidīts, ka arī vadošie darbinieki vai attiecīgi padomes locekļi kaut kādā mērā turpinātu pildīt šīs vadošās funkcijas arī Latvijas Bankas kontekstā, esot Latvijas Bankas padomē. Līdz šim dažādās diskusijās ir izskanējusi šī iespēja, ka gadījumā, ja tiktu Latvijas Bankā... kādi padomes locekļi izbeigtu savas pilnvaras, tad tās vietas būtu jāatstāj tukšas, lai pēc tam, kad Saeima pieņemtu šo potenciālo likumprojektu par FKTK pievienošanu Latvijas Bankai, tad bez liekām problēmām, bez atlaišanām, bez liekām kompensācijām būtu iespējams migrēt šos par komercbanku un vispār finanšu sektora uzraudzību... šajā uzraudzībā specializējušos profesionāļus uz vadības institūciju arī Latvijas Bankā.

Un man šķistu tikai loģiski šo potenciālo amata vietu Latvijas Bankas padomē šobrīd atstāt tukšu, jo es sagaidu, ka likums tiks pildīts - tātad likums, ko Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents ir izsludinājis, - jo es uzskatu, ka likums ir jāpilda. Un es sagaidītu, ka tas gan pietiekami ātri tiks iesniegts Saeimā, gan arī Saeima to beigu beigās pieņems un tas nenotiks... un tas notiks ļoti ātri, vēl šajā Saeimas sasaukumā, un noteikti ne kaut kad vēlāk.

Šajā labajā ticībā strādājot, man tikai pieņemami... un tas tikai nostiprina manu pārliecību, ka ir nepieciešams šo padomes vietu atstāt tukšu, un, iespējams, ja vēl kāds Latvijas Bankas padomes loceklis beidz savas pilnvaras, ja kādam pienāk termiņš vai viņš dodas pensijā, tad arī tā vieta būtu jāatstāj tukša, lai būtu lielāka rīcības brīvība bez liekiem papildu izdevumiem pēc tam arī kombinēt šo jauno Latvijas Bankas padomi.

Turklāt, zinot, kādas problēmas uzņēmējiem ir attiecībā uz sadarbību ar komercbankām un komercbankām - ar sadarbību ar uzraugošajām institūcijām, un ir pārpratumi, kā rezultātā cieš uzņēmēji, kuriem ir problēmas nodrošināt paredzamu saimniecisko darījumu veikšanu, varbūt būtu jāapsver, ka Latvijas Bankas padomē šobrīd drīzāk ir nepieciešams kāds jurists. Nu tāds ir... tas ir tikai mans subjektīvais viedoklis šobrīd.

Tātad īsumā - es atturos vērtēt konkrēto kandidātu, bet es aicinātu arī Kazāka kungu un kolēģus vispār padomāt par to, vai gadījumā, zinot, ka likums ir pieņemts un likums ir jāpilda, vai šīs vietas nav jāatstāj tukšas, lai izvairītos no problēmām un liekiem izdevumiem nākotnē.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Lindai Liepiņai otro reizi.

L. Liepiņa (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Jā, cienījamie kolēģi! Cienījamie kolēģi un īpaši Dana Reiznieces-Ozolas kundze! Nu ir dīvaini, it īpaši no jums, dzirdēt pārmetam kādai personai, kas ieņem augstu amatu, politiskās neitralitātes neesību. Tas, ko jūs tikko pārmetāt Vilka kungam.

Es zinu Latvijā vienu spilgtu politiķi sievieti, kas gadiem ir ieņēmusi ekonomikas ministra amatu, finanšu ministra amatu, kas gadiem ir bijusi ļoti spilgta ZZS vadoša persona un kuras vīrs ilgus gadus ir vadījis Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru. Reiznieces-Ozolas kundze, gadījumā es par jums tagad nerunāju? Tā nav tāda nedaudz divkosība no jūsu puses?

Es saprotu, jums var būt tāds viedoklis, bet, ja ZZS ir tāds viedoklis, jūs būtu ļāvusi, iespējams, kādam citam to paust, jo no jūsu mutes tas izklausās briesmīgi, zinot tos stāstus par to, kādā

tandēmā Finanšu ministrija ilgus gadus ir strādājusi ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru pret Latvijas uzņēmējiem un pret viņu interesēm.

Nu jūs... Nē... Jūs reti mani varat pārsteigt, bet šis bija pārsteigums arī man šobrīd. Nevajadzēja tā darīt.

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Jūlijai Stepaņenko.

J. Stepaņenko (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Godātie kolēģi! Es vēlos atbildēt uzreiz Eglīša kungam.

Eglīša kungs ir aizdomājies par taupību, un ļoti labi. Bet varbūt mums būtu bijusi jāietaupa sākumā partiju finansēšanas... partiju finansēšanai paredzētā nauda piecu miljonu eiro apmērā? Jo, kā mēs redzam, tas nemaz nestrādā... Tā ka - varbūt atceļam... sākumā, teiksim... Tas ietaupījums būs daudz lielāks.

Tas nestrādā, tāpēc ka... Zuzāna kunga sveicieni atlidoja arī jūsu partijas biedriem - par Rīgas domes pieņemtajiem... balsojumiem. Tas bija tāds brīdinājums pirms Rīgas domes jaunā sasaukuma darba sākuma: "Neaiztieciet manas spēļu zāles!"

Tā ka - viss notiek, un sponsoru nauda joprojām ir apritē un strādā politikā. Partiju finansēšana no valsts kases pilnībā neko nemainīja.

Tātad es domāju, ka labāk ir ietaupīt, teiksim, vairāk naudas tajā plānā nekā citādāk.

Ja mēs runājam par Vilka kunga kandidatūru, šeit ir ļoti sarežģīta dilemma, jo... Faktiski es biju noskaņota balsot pret Vilka kungu, un man personīgi pret Vilka kungu ir ļoti, tā teikt, nu, varbūt nepatīkama attieksme, ņemot vērā viņa kā finanšu ministra pagātni. Un, lai saprastu Kazāka kunga motivāciju... un arī Vilka kunga motivāciju startēt šajā amatā, mēs kā neatkarīgie deputāti tikāmies ar Vilka kungu un Kazāka kungu un uzklausījām nākotnes redzējumu un motivāciju, kāpēc tad tā ir... un kas tad bija pagātnē noticis.

Es saprotu, ka Vilka kungu var vainot tajā, ka viņš, būdams finanšu ministrs, atbalstīja šo Pandoras lādes atvēršanu attiecībā uz nekustamā īpašuma nodokļa mājoklim ieviešanu, pateicoties Starptautiskā Valūtas fonda norādījumiem. Viņš būtu tajā vainojams! Un es ļoti ceru, ka, redzot to, kas notiek šobrīd šajā jautājumā, Vilka kungam ir ļoti sliktas sajūtas, bet es arī sapratu to, ka, jo tālāk no Vilka kunga turēsies tādi politiķi kā Valdis Dombrovskis, kurš faktiski ir vislielākais vaininieks visā tajā pasākumā, ko mēs saucam par 2009. gada krīzi... jo tālāk no Vilka kunga turēsies VIENOTĪBAS politiķi, jo varbūt būs labāk. Un varbūt Vilka kungs ir sapratis to, ka tā bija ļoti liela kļūda - savulaik sapīties ar VIENOTĪBU.

Tāpēc mans lēmums šobrīd ir balstīts tieši manās, nu, teiksim, cerībās uz to, ka Kazāka kungs - kā Latvijas Bankas varbūt, nu, tāda cilvēcīgāka seja - šobrīd varēs viest pārmaiņas Latvijas Bankas darbībā un kopumā būt par tādu gudru padomdevēju Latvijas ekonomikas atveseļošanā.

Un es ļoti ceru, ka mūsu pārrunātais jautājums, kurš, manuprāt, ir vis... pat prioritārais jautājums attiecībā uz uzņēmumu kontu slēgšanu bankās... par negribēto banku pieņemšanu... kaut vai pamatkontu jautājumā... vai varbūt arī valsts institūcijas izveidotajā finanšu pakalpojumā... jo, es

domāju, visi saprot - nauda aizplūst, uzņēmumi veras ciet, un mūsu ekonomikai tūlīt naudas vienkārši nebūs vairs...

Tāpēc šis grūtais lēmums, smagais lēmums - balsot par Vilku.

Bet es domāju, ka... Es atbalstīšu Vilka kandidatūru tikai tāpēc, ka es uzticos Kazāka kunga autoritātei un tam, ka varbūt Vilka kungs, kā mēs uzzinājām, Kazāka kungam ir nepieciešams kā... nu, kā sistēmas sakārtotājs Latvijas Bankā un pārmaiņu nesējs. Un, es domāju, lai strādā!

Lai strādā Kazāka kunga komanda! Mēs dodam kredītu, ļoti lielu kredītu, un ceram, ka... ceram redzēt arī labas pārmaiņas.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Andrim Kazinovskim.

A. Kazinovskis (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labdien, cienījamie kolēģi! Nav redzams, ka... šodien ir tādas diezgan izteiktas pretrunas vairāku deputātu runās, kad viņi uzstājas. Iespējams, daudzi joprojām domā, šaubās par atbalstu - atbalstīt vai ne.

Es varbūt arī... mēģināšu izteikt savas domas, savu redzējumu, jo tas varbūt palīdzēs vienam otram fokusēties uz savu lēmumu.

Man šis process saistībā ar Vilka kungu liek atcerēties to brīdi, kad mēs apspriedām Kazāka kunga kandidatūru. Arī tad tika izteikti vairāki viedokļi, dažādi. Un es... atceroties savu viedokli... Toreiz man bija viens arguments jeb bažas par Kazāka kunga kandidatūru - par to, ka viņš savulaik ir bijis, nu, svešas valsts bankas pārstāvis. Tātad citas valsts bankas pārstāvis.

Nu, man tas vienmēr rada bažas, jo, ja esi strādājis kādas svešas valsts interesēs vai, teiksim, uzņēmējdarbības... uzņēmēja interesēs, tad tā vai citādi var rasties situācija, ka vienmēr būs mēģinājums atcerēties - vairāk vai mazāk - kaut kādas saistības.

Līdzīga situācija, manuprāt, ir šobrīd arī ar Andri Vilku. Un te nav tikai politiska... varbūt iepriekšējā piederība... Es domāju, ka Kazāka kungam, iespējams, ir vēlama Vilka kunga klātbūtne... tieši par to... tā iemesla dēļ, ko es jau minēju. Par to, ka... Vilka kungs arī ir bijis acīmredzot cieši saistīts ar kādas citas valsts struktūrvienības, bankas, pārstāvniecību. Tāpēc es tomēr būtu ļoti uzmanīgs, izdarot secinājumus (pozitīvus šajā gadījumā).

Un faktiski piekrītu Eglīša kungam par to, ka Latvijas Banka nav jau izpildījusi, teiksim, dotos solījumus... uz šo brīdi.

Es tāpat, pārstāvot lauku ļaudis, varu atcerēties to, ka tika solīts risināt pozitīvi jautājumus par kreditēšanu lauku teritorijā, par jauno ģimeņu kreditēšanu. Nekā tāda faktiski šobrīd nav! Un tas ir tamdēļ, ka ne valsts, ne Latvijas Banka acīmredzot nav spējīga to situāciju ietekmēt, jo pretī stāv tādu komercbanku intereses, kuras nav mūsu valsts komercbankas. Un pagaidām, manā skatījumā, šo komercbanku interešu, teiksim, lobēšana jeb... lēmumi ir tādi, kuri sanāk par labu viņiem, nevis mūsu valsts iedzīvotājiem.

Tāpēc es atturēšos balsojumā... iespējams.

Aicinātu arī citus, kuri šaubās, tomēr atturēties.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Kolēģi, pabeigsim šī jautājuma izskatīšanu un tikai tad dosimies pārtraukumā.

Turpinām debates.

Vārds deputātei Regīnai Ločmelei.

R. Ločmele (SASKAŅA).

Labdien, kolēģi! Vakardien ir notikusi frakcijas SASKAŅA sēde, kurā tika lemts par balsojumu attiecībā uz Vilka kunga kandidatūru.

Jautājums tika izskatīts no diviem pamataspektiem.

Pirmais aspekts - profesionālā efektivitāte. Un otrais - politiskā neitralitāte.

Par pirmo tātad - par profesionālo efektivitāti. Mans kolēģis Agešina kungs jau pieminēja šodien, ka daļa mūsu vēlētāju nekad nepiedos Vilka kungam to, ka viņa rīcības vai, precīzāk sakot, nerīcības dēļ tika likvidēts "Liepājas metalurgs". Un līdz ar to simtiem cilvēku, simtiem ģimeņu tika lauztas... lauzti likteņi; viņi bija spiesti mainīt savu profesiju vai pārcelties uz citām Latvijas pilsētām, vai vispār braukt prom no Latvijas. Un šo viņi atcerēsies vienmēr un nekad neaizmirsīs.

Otrais. Man personīgi bija jautājums, kādēļ Kazāka kungs vēlas tieši Vilka kungu savā komandā, jo visi zina, ka tieši Vilka kungs ir veiksmes stāsta finanšu ministrs, kurš strādāja gan Valda Dombrovska... vairākās valdībās, gan Straujumas Ministru kabinetā. Vēl pirms tam Vilka kungs strādāja (jūs varētu pārbaudīt) Latvijas Komercbanku asociācijā un vadīja komiteju, kura atbildēja par monetāro politiku. Tas bija 2006. gadā. Mēs visi ļoti labi atceramies, kas notika ar bankām un ar kredītiem 2006. gadā.

Un - vai tieši tas nekļuva par pamatu tam burbulim, kurš pēc tam kļuva par pamatu lielajai krīzei, kuras dēļ varēja rasties veiksmes stāsts par Valdi Dombrovski un Andri Vilku kā veiksmīgāko finanšu ministru Eiropā?

Kādēļ viņš ir veiksmīgs? Tāpēc, ka to novērtēja Eiropas un Latvijas politiskā elite. Bet kā novērtēja cilvēki, kā novērtēja mūsu vēlētāji? Mūsu, SASKAŅAS, vēlētāji to vērtē vēl līdz šim. Un viņu nostāja ir viennozīmīga - "nē".

Vakardien mums notika ļoti nopietna saruna, un es biju iniciatore, lai mūsu frakcija - tieši mūsu frakcija pati, bez Jāņa Urbanoviča klātbūtnes! - nobalsotu par mūsu frakcijas deputātu obligāto balsojumu. Un tas lēmums tika pieņemts. Par mūsu lēmumu jūs varēsiet pārliecināties pēc dažām minūtēm.

No savas puses Kazāka kungam vēlētos pateikt sekojošo: ja jums tik nepieciešama Vilka kunga pieredze, jūs varētu pasūtīt viņam kādu pētījumu... varbūt ne vienu, varbūt vairākus. Es nedomāju, ka tādēļ, lai Vilka kungs varētu ar jums padalīties ar savu pieredzi, ir nepieciešams viņu pieņemt darbā ar lielu algu.

Es ļoti vēlētos, lai tiešām Latvijas Bankas kapacitāte - zinātniskā un intelektuālā - kalpotu Latvijas valstij un Latvijas tautai.

Un ļoti gaidīšu no Latvijas Bankas atzinumu par 2021. gada budžetu, it īpaši par to, cik liela nauda... cik miljardu tiks saņemts Latvijā un kā strukturāli tie tiks sadalīti; kādas problēmas varētu būt starp budžetu sadalījumu... starp valsts budžetu un pašvaldību budžetu, un tā tālāk.

Es piedāvātu... aicinātu tomēr koncentrēties jūsu esošo komandu... sākot jau ar šo jautājumu.

Bet Vilka kungam novēlu... Jūs sešus gadus esat ārpus politikas. Un, es domāju, šī atgriešanās ir mazliet par agru.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Komisijas vārdā ir kas piebilstams?

M. Bondars. Jā, kolēģi! Daudzi no šiem argumentiem izskanēja ļoti garā un, teiksim, rūpīgā Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas sēdē. Un, neskatoties uz visu to, astoņi Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas locekļi, pārliecinošs vairākums, tajā nobalsoja "par" Andri Vilku kā Latvijas Bankas padomes locekli.

Aicinu jūs atbalstīt Andri Vilku par Latvijas Bankas padomes locekli.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu "Par Andra Vilka apstiprināšanu par Latvijas Bankas padomes locekli"! Lūdzu, balsosim! Par - 45, pret - 21, atturas - 6. *(Aplausi.)* Lēmums pieņemts.

Apsveicam Andri Vilku un vēlam sekmes darbā Latvijas Bankas padomē!

Godātie kolēģi! Arī šā gada 1. oktobra otrās ārkārtas sēdes darba kārtība ir izskatīta.
Šobrīd notiek deputātu reģistrācija.
Tā ir sekmīgi noslēgusies.
Līdz ar to šā gada 1. oktobra otro ārkārtas sēdi slēdzu.

Pulksten 15.30 atgriezīsimies Sēžu zālē un turpināsim izskatīt 24. septembra sēdes darba kārtību.
Pārtraukums līdz pulksten 15.30.

SATURA RĀDĪTĀJS
13. Saeimas rudens sesijas
2020. gada 1. oktobra 7 (attālinātā ārkārtas) sēde

Lēmuma projekts **"Par Baltkrievijas prezidenta mandāta leģitimitāti"** *(Nr. 456/Lm13)*
(Dok. Nr. 2964)
- Ziņo - dep. R. Kols

- Debates - dep. K. Baumane

- dep. B. Cilevičs
- dep. J. Stepaņenko
- dep. R. Kols
- dep. A. Kiršteins
- dep. I. Voika
- dep. A. Gobzems
- dep. J. Stepaņenko
- dep. L. Liepiņa
- dep. A. Kiršteins
- dep. L. Liepiņa
- dep. A. Kiršteins

Par procedūru

- dep. L. Liepiņa

Lēmuma projekts **"Par Andra Vilka apstiprināšanu par Latvijas Bankas padomes locekli"**
(Nr. 454/Lm13)
(Dok. Nr. 2956)

- Ziņo - dep. M. Bondars

- Debates
- dep. V. Agešins
- dep. L. Liepiņa
- dep. G. Eglītis
- dep. D. Reizniece-Ozola
- dep. K. Feldmans
- dep. L. Liepiņa
- dep. J. Stepaņenko
- dep. A. Kazinovskis
- dep. R. Ločmele

Informācija par reģistrācijas rezultātiem

Informācija par ārkārtas sēdi

Balsojumi
Datums: 01.10.2020 14:25:09 bal001
Par - 69, pret - 2, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Par Baltkrievijas prezidenta mandāta leģitimitāti (456/Lm13)

Datums: 01.10.2020 15:05:01 bal002
Par - 45, pret - 21, atturas - 6.
Balsošanas motīvs: Par Andra Vilka apstiprināšanu par Latvijas Bankas padomes locekli (454/Lm13)

Datums: 01.10.2020 15:05:33 bal003
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Stenogrammā nav pievienota saite uz sēdes translāciju

---

* * * *

Sēžu videoarhīvs: https://www.saeima.lv/lv/likumdosana/saeimas-sede/videotranslacijas

01.10.2020. 9.20 11.45 13.30 15.30

Sēdes videotranslācija	**01.10.2020**	9.20	11.45	13.30	15.30

1. pl. 09:19 - 1 h 10 min TURPINA stg 2116 sēde Nr.4-rudens-no24-sep-5-daļa Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20201001103901_saeima.lv.1_0_0

2. pl. 10:49 - 1 h 45 min PIRMĀ stg 2117 sēde Nr.6-rudens-sesija Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20201001123902_saeima.lv.1_0_0

3. pl. 13:30 - 1 h 32 min OTRĀ stg 2118 sēde Nr.7-rudens-sesija Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20201001151301_saeima.lv.1_0_0

4. pl. 15:33 - 1 h 27 min stg 2116 sēde Nr.4-rudens-no24-sep-6-daļa Mūrniece
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20201001171401_saeima.lv.1_0

---

* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība

4

Sēdes video translācija 01.10.2020 9.20 11.45 13.30 15.30

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2118
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=06d60de3-afa0-4876-a9f8-0f9905147286

01.10.2020. 13.Saeima septītā sēde-rudens sesija ārkārtas -attālināti *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*

2020.gada 01. oktobra sēde (otrā) sākas pl. 13:30
sēde slēgta pl. 15:05, sēdes ilgums- 1 h 35 minūtes

PIEBILDE: 1. oktobrī notiek trīs sēdes: nr.4, nr.6, nr.t (rudens sesija).

Latvijas Republikas Saeimas
2020.gada 1.oktobra
otrās attālinātās ārkārtas sēdes darba kārtība 13.30

	I. Prezidija ziņojumi		
	1. Par iesniegtajiem patstāvīgajiem priekšlikumiem		
	1.	Lēmuma projekts **Par Baltkrievijas prezidenta mandāta leģitimitāti** *(456/Lm13)* (Dok. Nr. 2964)Balsojums: par 69, pret 2, atturas 0 **Paziņojums** Ārlietu komisija (Referents: Rihards Kols) Debates	
	Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
		II. Amatpersonu ievēlēšana, apstiprināšana, iecelšana, atbrīvošana vai atlaišana no amata, uzticības vai neuzticības izteikšana	
	2.	Lēmuma projekts **Par Andra Vilka apstiprināšanu par Latvijas Bankas padomes locekli** *(454/Lm13)* (Dok. Nr. 2956)Balsojums: par 45, pret 21, atturas 6 **Paziņojums** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (Referents: Mārtiņš Bondars) Debates	
	Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	Sēde beigusies 01.10.2020 15:05		

---

* * * *